

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Levého a soudců Mgr. Jiřiny Hronkové a Mgr. Martina Šebka ve věci

žalobce: [REDAKCE] [REDAKCE] narozený [REDAKCE]
bytem [REDAKCE]
zastoupený advokátkou JUDr. Denisou Neumannovou
sídlem Jateční 2121/6, 360 01 Karlovy Vary

proti
žalované: **VIAGEM a. s.**, IČO 04817320
sídlem Sokolovská 131/86, 186 00 Praha 8 - Karlín
zastoupená advokátem JUDr. Michalem Morawskim
sídlem Rybná 678/9, 110 00 Praha 1

o určení vlastnického práva,

o odvolání žalované proti usnesení Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 29. 11. 2023, č. j. 6 C 337/2022-68,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se mění tak, že se řízení přerušuje do doby podání znaleckého posudku znalkyní MUDr. [REDAKCE] [REDAKCE] ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň – jih pod sp. zn. 11 C 313/2022, jehož vypracování jí bylo uloženo usnesením Okresního soudu Plzeň – jih ze dne 20. 10. 2023, č. j. 11 C 313/2022-125.

Odůvodnění:

1. Okresní soud Plzeň-jih usnesením ze dne 29. 11. 2023, č. j. 6 C 337/2022-68, řízení přerušil do rozhodnutí ve věci Okresního soudu Plzeň-jih, sp. zn. 11 C 313/2022. K přerušení řízení přistoupil soud prvního stupně podle ustanovení § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř., neboť v řízení vedeném u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022 je řešena stejná otázka, která může mít zásadní význam pro rozhodnutí v této věci, tedy otázka, zda žalobce v lednu a únoru 2022 trpěl duševní poruchou, která omezovala nebo vylučovala jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti do té míry, že si nebyl schopen uvědomit důsledky svého jednání.
2. Proti tomuto usnesení podala si žalovaná včasné odvolání, neboť dle jejího názoru k fakultativnímu přerušení řízení není dán žádný relevantní důvod, a okresní soud tedy postupoval nesprávně, pokud řízení z popudu žalobce přerušil. Dle žalované důvodem pro přerušení řízení rozhodnutí v řízení vedeném u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022 není, jelikož toto řízení je sice vedeno mezi stejnými účastníky, jeho předmětem však po připuštění změny žaloby není určení vlastnictví k nemovité věci, ale nárok na zaplacení, jenž navíc vychází z odlišných skutkových okolností (uzavření jiné kupní smlouvy), které jsou posuzovány ve vztahu k odlišným časovým okamžikům. Žalovaná dále poznamenala, že Okresní soud Plzeň-jih usnesením ze dne 20. 10. 2023, č. j. 11 C 313/2022-125, sice skutečně uložil MUDr. [REDAKCE] [REDAKCE] vypracovat znalecký posudek týkající se duševního stavu žalobce ve dnech 18. 1. 2022, 27. 1. 2022, 1. 2. 2022 a 14. 2. 2022, na jehož podkladě bude soud rozhodovat o tom, zda žalobci

náleží finanční náhrada za smlouvu, která by pravděpodobně byla neplatná. K určení výše náhrady a samotnému vzniku nároku je ale třeba prokázat více skutečností než jen duševní poruchu žalobce. V této věci je veden spor o určení vlastnictví, kdy podle žaloby by znaleckou otázkou mělo být „posouzení rozumových schopností žalobce, tedy zda vůbec jeho psychický stav splňoval náležitosti plné způsobilosti na právní úkony“, a jde tak dle žalované o odlišnou znaleckou otázku než v řízení vedeném u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022. Žalovaná tak nechápe, jaký vliv by měly závěry soudu, že žalobce nedokázal posoudit následky uzavření jiné kupní smlouvy na prokázání skutečnosti, že žalobce není způsobilý k právnímu jednání, neboť jde dle ní o dvě zásadně odlišné otázky s odlišnými konsekvencemi. Nadto ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022 se soud zajímá o schopnost úsudku žalobce v konkrétních dnech, ovšem kupní smlouva k nemovitým věcem, jejíž platnost je předmětem posouzení v tomto řízení, nebyla uzavřena ani v jednom z těchto dnů, a tudíž odpověď znalce ohledně kognitivních schopností žalobce nebude pro účely tohoto řízení relevantní i z tohoto důvodu. I pokud by v paralelním řízení byla zkoumána platnost samotné kupní smlouvy, avšak odlišné od kupní smlouvy, která je předmětem tohoto řízení, stejně by dle žalované nebyl dán důvod pro přerušování řízení, kdy na podporu tohoto svého závěru poukázala na komentářovou literaturu a rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 12. 2011, č. j. 3 Cmo 236/2011-57. Dle žalované tedy v paralelním řízení není řešena žádná otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu. Dle žalované není současně postup soudu prvního stupně ani efektivní, neboť přerušování řízení nemá sloužit k tomu, jak řízení odsunout do doby, než své rozhodnutí učiní někdo jiný. Přerušování řízení do pravomocného skončení řízení ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022 by tak došlo dle žalované k neúměrnému prodloužení řízení, kdy takové přerušování řízení neodpovídá ani závěrům vyjádřeným v usnesení Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 27 Cdo 1094/2022. Přerušování řízení v této věci tedy dle žalované odporuje i zásadě rychlosti a hospodárnosti řízení, neboť i pokud by v paralelním řízení byla řešena otázka s významem pro toto řízení, není důvod přerušovat řízení do okamžiku pravomocného skončení paralelního řízení, nýbrž je možno učinit jiná vhodná opatření, kterým může být například zadání vlastního znaleckého posudku s definicí vlastní znalecké otázky. Žalovaná dále vznesla námitky rovněž k formálnímu postupu soudu prvního stupně, neboť ten vydal napadené rozhodnutí, aniž by žalované poskytl možnost vyjádřit se k údajnému návrhu žalobce na přerušování řízení. Soud prvního stupně tudíž dle žalované svým postupem fakticky vyvolal odvolací řízení k otázce přerušování řízení, neboť žalovaná neměla možnost, jak jinak se k návrhu žalobce vyjádřit, a svůj nesouhlas s ním musí přenést až do formy opravného prostředku. Žalovaná tedy navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že se řízení nepřerušuje.

3. Žalobce ve svém vyjádření k odvolání žalované uvedl, že sám přerušování řízení nenavrhoval a soud prvního stupně ani k návrhu žalobce nerozhodl. Na rozdíl od žalované má však za to, že okresní soud mohl řízení podle ustanovení § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. přerušit, jelikož v paralelním řízení je řešena otázka, zda v určitých dnech měsíce ledna a února 2022 žalobce trpěl duševní poruchou, která omezovala nebo vylučovala jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti do té míry, že si žalobce nebyl schopen uvědomit následky svého jednání, přičemž za tím účelem byl ustanoven znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Posouzení této otázky má dle žalobce rozhodující vliv i na předmětné řízení, protože jde v podstatě o úplně totožnou situaci mezi shodnými účastníky. Jestliže v paralelním řízení soud dojde k závěru, že žalobce trpěl duševní poruchou, bude zřejmé, že i v čase, kdy uzavíral smlouvu v této věci, nebyl schopen posoudit následky svého chování, což má pro toto řízení rozhodující význam. Žalobce tedy navrhl, aby napadené usnesení soudu prvního stupně bylo potvrzeno.
4. Na podkladě včasného odvolání žalované přezkoumal odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, postupem dle ustanovení § 212 a následujících o. s. ř., přihlédl k obsahu odvolání žalované a vyjádření žalobce k němu, a aniž by musel nařizovat jednání, jak mu to umožňuje ustanovení § 212 odst. 2 písm. c) o. s. ř.,

dospěl k závěru, že odvolání žalované je možno považovat jen zčásti za důvodné.

5. Jde-li o řízení předcházející vydání napadeného usnesení, postačuje uvést, že žalobce se v této věci domáhá žalobou podanou u Okresního soudu Plzeň-jih dne 18. 10. 2022 vydání soudního rozhodnutí, kterým by bylo určeno, že je vlastníkem pozemku st. p. č. ■■■ na kterém je postavena budova čp. ■■■ v části obce ■■■■■■■■■■, pozemku p. č. ■■■■■, pozemku p. č. ■■■■■, vše v katastrálním území ■■■■■■■■■■. Vedle námitky lichevního charakteru kupní smlouvy ze dne 16. 2. 2022, kterou uzavřel se žalovanou, žalobce zpochybnil i to, zda byl s ohledem na svůj psychický stav a rozumové schopnosti způsobilý kupní smlouvu dne 16. 2. 2022 uzavřít. Žalovaná s žalobou nesouhlasí, neboť má za to, že všechny náležitosti právního jednání byly bezvadně splněny a nevidí jakýkoliv důvod, proč by měla být kupní smlouva neplatná, a ani způsob, jak by se mohl žalobce domáhat jejího zneplatnění, respektive určení svého vlastnického práva k nemovitým věcem. Usnesením ze dne 21. 11. 2023 Okresní soud Plzeň-jih vyzval žalobce k doplnění jeho tvrzení obsažených v žalobě, na což reagoval žalobce svým podáním ze dne 28. 11. 2023, ve kterém uvedl, že v řízení vedeném u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022 byl ustanoven znalec za účelem zkoumání žalobce a rovněž v řízení vedeném před policií byli ustanoveni znalci z oboru psychologie a psychiatrie za účelem zkoumání žalobce. Z toho důvodu žalobce požádal o odročení nařízeného jednání s tím, že závěry uvedených posudků mohou mít vliv na předmětné řízení. K tomuto podání bylo žalobcem připojeno také usnesení Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 20. 10. 2023, č. j. 11 C 313/2002-125, kterým byla ustanovena MUDr. ■■■■■■■■■■ znalkyní z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, a bylo jí uloženo podání znaleckého posudku do 90 dnů od doručení spisu, ve kterém určí, zda žalobce ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ trpěl ke dni 18. 1. 2022 a ve dnech 27. 1. 2022, 1. 2. 2022 a 14. 2. 2022 duševní poruchou, která omezovala nebo vylučovala jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti do té míry, že si nebyl schopen uvědomit důsledky svého jednání spočívající v podpisu kupní smlouvy o převodu bytové jednotky a podpisu dodatků ke smlouvě obsahujících ustanovení o snížení výše kupní ceny a ustanovení potvrzující převzetí kupní ceny žalobcem v hotovosti. Poté přistoupil soud prvního stupně k vydání napadeného usnesení, kterým řízení přerušil.
6. Před vydáním svého rozhodnutí odvolací soud ověřil, že znalecký posudek ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň – jih pod sp. zn. 11 C 313/2022 dosud vypracován nebyl a že předpoklad jeho vypracování je nejdříve v polovině měsíce února roku 2024.
7. Po zhodnocení výše uvedených skutečností je třeba předně uvést, že podání žalobce ze dne 28. 11. 2023 neobsahuje návrh na přerušení řízení, tudíž soudem prvního stupně nebylo napadeným usnesením rozhodováno o návrhu žalobce na přerušení řízení, ač soud prvního stupně v tomto rozhodnutí uvedl, že řízení přerušil i k návrhu žalobce, který uplatnil v tomto podání. Soud prvního stupně však mohl přistoupit k přerušení řízení dle ustanovení § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. i bez návrhu některého z účastníků, tudíž sama o sobě absence takového návrhu ze strany žalobce přerušení řízení soudem prvního stupně nebránila.
8. Na rozdíl od žalované má dále odvolací soud za to, že otázky řešené v řízení vedeném u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022 a v této věci se ve významné části překrývají, jelikož v obou těchto věcech je řešena otázka, zda žalobce při právních jednáních, tedy při uzavírání kupních smluv o převodu nemovitých věcí, nejednal v duševní poruše, která by jej činila neschopným právně jednat. Právě ke zjištění této skutečnosti směřuje zadání znaleckého posudku ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022, přičemž přítomnost duševní poruchy žalobce, která by jej činila neschopným právně jednat, je zjišťována ve dnech 18. 1. 2022, 27. 1. 2002, 1. 2. 2022 a 14. 2. 2022, zatímco v nyní posuzované věci byla kupní smlouva o převodu nemovitých věcí uzavřena dne 16. 2. 2022, tedy necelý jeden měsíc ode dne uzavření kupní smlouvy ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022 a pouze dva dny poté, co byl uzavřen poslední dodatek této smlouvy. Dle názoru odvolacího soudu je zde tedy přítomna natolik blízká časová souvislost mezi jednáními žalobce při uzavření kupní smlouvy ze dne 18. 1. 2022 a jejích dodatků a kupní smlouvy ze dne 16. 2. 2022 posuzované v této věci, že závěry znaleckého posudku vypracovaného ve věci vedené u

Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022 budou využitelné i v této věci.

9. Na rozdíl od soudu prvního stupně a v souladu s námitkami žalované má však odvolací soud za to, že není třeba řízení přerušovat až do doby pravomocného skončení řízení ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022, jelikož v tomto řízení budou s ohledem na jeho aktuální předmět řešeny ještě další otázky, které však již význam pro rozhodnutí v této věci nemají. Dle názoru odvolacího soudu je tak adekvátní, aby řízení bylo přerušeno jen do doby podání znaleckého posudku zadaného ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022.
10. Důvod pro přerušování řízení dle ustanovení § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. je zde tedy dle názoru odvolacího soudu i v době vydání rozhodnutí odvolacího soudu naplněn, ovšem jen do doby podání znaleckého posudku ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022. Lze přitom předpokládat, že přerušování řízení nebude trvat již dlouhou dobu, jelikož vypracování znaleckého posudku lze očekávat v řádu nejvýše několika týdnů. Přerušování řízení do doby podání znaleckého posudku ve věci Okresního soudu Plzeň-jih, sp. zn. 11 C 313/2022 tak dle přesvědčení odvolacího soudu neodporuje ani zásadě rychlosti a hospodárnosti řízení.
11. Pokud jde o namítaný nesprávný procesní postup okresního soudu, pak soud prvního stupně sice účastníky se svým záměrem řízení přerušit skutečně neseznámil, k námitkám žalované ale přihlédl odvolací soud, tyto zhodnotil a s přihlédnutím k nim také přistoupil ke změně napadeného usnesení soudu prvního stupně ohledně doby trvání přerušování řízení.
12. Veden výše uvedenými úvahami tedy odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně postupem dle ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř. per analogiam změnil tak, že se řízení přerušuje do doby do doby podání znaleckého posudku znalkyní MUDr. ██████████ ██████████ ve věci vedené u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 11 C 313/2022, jehož vypracování jí bylo uloženo usnesením Okresního soudu Plzeň – jih ze dne 20. 10. 2023, č. j. 11 C 313/2022-125.
13. O nákladech tohoto odvolacího řízení bude rozhodnuto v rozhodnutí, kterým se řízení před soudem prvního stupně končí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Plzeň 31. ledna 2024

Mgr. Jiří Levý v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ludmila Regina Velková